

Basisboek Bedrijfs- economie

Studentenuitwerkingen

Noordhoff Uitgevers

**Drs. Wim Koetzier, Drs. Rien Brouwers,
Drs. Olaf Leppink**

9^e druk

Basisboek Bedrijfseconomie

Studentenuitwerkingen

Drs. Wim Koetzier

Drs. Rien Brouwers

Drs. Olaf Leppink

Negende druk

Noordhoff Uitgevers Groningen/Utrecht

Cover design: G2K Groningen-Amsterdam

Cover illustration: iStock

Any comments about this publication or others may be addressed to: Noordhoff Uitgevers bv, Afdeling Hoger Onderwijs, Antwoordnummer 13, 9700 VB Groningen, or through 'contact' at www.mijnnoordhoff.nl.

0 / 18

© 2018 Noordhoff Uitgevers bv Groningen/Utrecht, The Netherlands.

Subject to the exceptions in or pursuant to the Auteurswet (Copyright Act) of 1912, no part of this publication may be reproduced, stored in an automated retrieval system or made public in any way, either by electronic or by mechanical means, by photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of the publisher. To the extent that reprographic reproduction of this publication is permitted pursuant to Article 16h Auteurswet 1912 (Copyright Act 1912), the compensation payable is to be made to the Stichting Reprorecht (postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/reprorecht). Anyone wishing to reproduce part(s) of this publication in anthologies, readers and other compilations (Article 16 Auteurswet 1912) may apply to the Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, P.O. Box 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

ISBN(ebook) 978-90-01-83913-0

ISBN 978-90-01-88919-7

NUR 782

Woord vooraf bij de negende druk

In deze *Studentenuitwerkingen* worden de uitwerkingen gegeven van alle *open-aanloopvragen* uit het opgavenboek. Het verdient aanbeveling om te proberen zo veel mogelijk van dit type opgaven eerst zelfstandig op te lossen en de oplossingen vervolgens te controleren met behulp van deze handleiding.

Daarnaast is er in dit boek een groot aantal *vraagstukken* uitgewerkt. Deze vraagstukken (aangegeven met V in het opgavenboek) hebben in het algemeen het niveau van tentamenopgaven. Om er zeker van te zijn de leerstof te beheersen, is het noodzakelijk per in het theorieboek behandelde onderwerpen minste één opgave zelfstandig uit te werken en daarna te controleren. Ten slotte is een beperkt aantal uitwerkingen opgenomen van de *casussen* (gemarkt met C in het opgavenboek), waarbij het verband met eerdere onderdelen van de leerstof wordt gelegd.

Met de herziening van het *Opgavenboek* bij het *Basisboek Bedrijfseconomie* zijn ook de *Studentenuitwerkingen* herzien; deze achtste druk sluit aan bij de tiende druk van het opgavenboek.

De *Studentenuitwerkingen* hebben als doel de zelfwerkzaamheid van de student te faciliteren. Gedurende de lessen is er vaak (te) weinig gelegenheid tot het behandelen van een voldoende aantal vraagstukken. Met behulp van deze uitwerkingen kan de student zelfstandig vraagstukken maken en terugkoppeling verkrijgen over de juistheid van zijn uitwerking.

Om de mogelijkheden van zelfstudie nog verder uit te breiden zijn er webcolleges beschikbaar, waarin een groot aantal vraagstukken wordt besproken. De betreffende vraagstukken zijn in het opgavenboek en studentenuitwerkingen aangegeven met het icoontje . Studenten krijgen via de code bij het Basisboek Bedrijfseconomie (theorieboek) toegang tot deze webcolleges op www.basisboekbe.noordhoff.nl. Ook is op deze website extra oefenstof met Excel-varianten beschikbaar. Deze zijn in het Opgavenboek en de Studentenuitwerkingen aangegeven met het icoontje .

In deze uitgave is tevens een samenvatting van elk hoofdstuk van het *Basisboek Bedrijfseconomie* opgenomen.

Wij hopen met deze handleiding een bijdrage te leveren tot een positief studierendement van het vak bedrijfseconomie.

De auteurs

Serieoverzicht

Basisboek Bedrijfseconomie

Basisboek Bedrijfseconomie Opgaven

Basisboek Bedrijfseconomie Studentenuitwerkingen

Inhoud

Deel 1

Bedrijfseconomie en onderneming 9

Samenvatting hoofdstuk 1-4 10

1 Ondernemingen en hun functie in de economie 15

Antwoorden open-aanloopvragen 16

Antwoorden vraagstukken 17

2 Bedrijfseconomische vakgebieden en functies 21

Antwoord open-aanloopvragen 22

3 Financiële overzichten 23

Antwoorden open-aanloopvragen 24

Antwoorden vraagstukken 25

Antwoorden casussen 28

4 Ondernemingsplan 31

Antwoorden open-aanloopvragen 32

Antwoorden vraagstukken 33

Deel 2

Financiering 39

Samenvatting hoofdstuk 5-10 40

5 Investeringsprojecten 47

Antwoorden open-aanloopvragen 48

Antwoorden vraagstukken 49

6 Werkkapitaalbeheer 57

Antwoorden open-aanloopvragen 58

Antwoorden vraagstukken 59

7 Eigen vermogen 63

Antwoorden open-aanloopvragen 64

Antwoorden vraagstukken 64

- 8 Vreemd vermogen** 67
Antwoorden open-aanloopvragen 68
Antwoorden vraagstukken 69
- 9 Beoordeling van de financiële structuur** 71
Antwoorden open-aanloopvragen 72
Antwoorden vraagstukken 72
- 10 Financiële markten** 77
Antwoorden open-aanloopvragen 78
Antwoorden vraagstukken 78

Deel 3

Management accounting 83

Samenvatting hoofdstuk 11-14 84

- 11 Kostenstructuur** 89
Antwoorden open-aanloopvragen 90
Antwoorden vraagstukken 92
Antwoorden casus 96
- 12 Kostencalculaties** 97
Antwoorden open-aanloopvragen 98
Antwoorden vraagstukken 100
Antwoorden casussen 106
- 13 Indirecte kosten** 109
Antwoorden open-aanloopvragen 110
Antwoorden vraagstukken 113
Antwoorden casus 117
- 14 Budgettering en verschillenanalyse** 119
Antwoorden open-aanloopvragen 120
Antwoorden vraagstukken 123
Antwoorden casus 128

Deel 4

Financial accounting 131

Samenvatting hoofdstuk 15-18 132

- 15 Externe verslaggeving** 137
Antwoorden open-aanloopvragen 138
Antwoorden vraagstukken 139

- 16 De jaarrekening nader bekeken** 143
Antwoorden open-aanloopvragen 144
Antwoorden vraagstukken 150
Antwoorden casus 156
- 17 Kasstroomoverzicht** 159
Antwoorden open-aanloopvragen 160
Antwoorden vraagstuk 161
- 18 Concernverslaggeving** 163
Antwoorden open-aanloopvragen 164
Antwoorden vraagstukken 165

DEEL 1

Bedrijfseconomie en onderneming

Samenvatting hoofdstuk 1 Ondernemingen en hun functie in de economie

Een onderneming is een naar winst strevende productieorganisatie, die goederen en diensten vervaardigt om deze te verkopen aan de consument. De bedrijfseconomie richt zich op het economisch handelen binnen deze organisaties. De drie vakgebieden die daarbij kunnen worden onderscheiden zijn financiering, management accounting en financial accounting. Het maken van winst, het overschot van opbrengsten boven kosten, is noodzakelijk om het voortbestaan (de continuïteit) van de onderneming te waarborgen. Bij dit winststreven spelen de begrippen effectiviteit (doelgerichtheid) en efficiency (doelmatigheid) van het productieproces een belangrijke rol.

Organisaties zonder winstoogmerk worden non-profitorganisaties genoemd. Het zijn, economisch gezien, niet-zelfstandige organisaties, omdat ze afhankelijk zijn van bijvoorbeeld algemene middelen (belastinggelden), contributies, donaties en subsidies. Bij deze organisaties kan een onderscheid worden gemaakt tussen de overheidssector en particuliere non-profitinstellingen. De overheid levert vooral collectieve voorzieningen, zoals bestemmingsplannen, brandweer en onderwijs. De particuliere non-profitsector bestaat uit een grote verscheidenheid van organisaties. Voorbeelden hiervan zijn allerlei verenigingen en organisaties voor goede doelen.

De activiteiten die ondernemingen uitvoeren kunnen onderverdeeld worden in landbouw en extractie, industrie, handel en dienstverlening. De aard van deze activiteiten is bepalend voor de door de onderneming in te zetten productiemiddelen, en daarmee voor de investeringen die gedaan moeten worden.

Typerend voor de agrarische en extractieve sector is dat nauwelijks gebruikgemaakt wordt van grondstoffen. De natuur is hier de bron van productie. Bij industriële ondernemingen kan een onderscheid worden gemaakt tussen stukproductie, massaproductie, seriestukproductie en seriemassaproductie. Dit onderscheid is gebaseerd op de vraag in welke mate er bij de productie rekening wordt gehouden met de specifieke wensen van de klant. De handelsector zorgt voor de distributie van producten: goederen worden ingekocht bij leveranciers en verkocht aan afnemers. Handelsondernemingen kunnen worden verdeeld in de groothandel (verkoop aan andere ondernemingen) en de detailhandel (verkoop aan consumenten). Bij dienstverlenende ondernemingen is geen sprake van een concrete goederenbeweging: de dienst is het product dat wordt geleverd. Onder de dienstensector vallen ondernemingen van zeer uiteenlopende aard.

Ondernemingen kunnen worden ingedeeld in:

- niet-rechtspersonen: eenmanszaak, vennootschap onder firma, commanditaire vennootschap en maatschap;
- rechtspersonen: de besloten vennootschap, de naamloze vennootschap en de coöperatieve vereniging.

De *eenmanszaak* heeft als belangrijkste kenmerk dat de leiding en de eigendom van de onderneming berusten bij één persoon. De kwaliteiten, maar ook de gezondheid van deze persoon zijn bepalend voor het succes van de onderneming.

De *vennootschap onder firma* is een samenwerkingsverband tussen twee of meer personen. Bij de vennootschap onder firma zijn de vennoten hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden.

De *commanditaire vennootschap* is een samenwerkingsverband tussen personen, waarbij minimaal één vennoot wel eigenaar is, maar zich niet bezighoudt met de leiding van de onderneming. De aansprakelijkheid van deze vennoot is beperkt tot het door hem ingebrachte vermogen.

De *maatschap* is een samenwerkingsvorm tussen personen die eenzelfde beroep uitoefenen. Bij de maatschap zijn de vennoten ieder aansprakelijk voor een deel van de schulden.

Voor alle voorgaande ondernemingen geldt dat de eigena(ar)en voor hun winstaandeel belastingplichtig zijn in box 1 van de inkomstenbelasting.

Bij de *naamloze vennootschap* is er een scheiding tussen de eigendom en de leiding van de onderneming. De eigendom berust bij de aandeelhouders die gezamenlijk het eigen vermogen van de onderneming bijeen hebben gebracht. De leiding berust bij een benoemde directie, die in loondienst is van de onderneming. Dit geldt ook voor de *besloten vennootschap*. Tegenwoordig wordt de nv-vorm vrijwel alleen nog maar gebruikt in het geval van een beursnotering. De nv en bv vallen voor hun winst onder de vennootschapsbelasting; aandeelhouders die ten minste 5% van het aandelenkapitaal houden, worden belast in box 2 van de inkomstenbelasting, de overige aandeelhouders in box 3.

De *coöperatieve vereniging* is een samenwerkingsverband van personen dat de gemeenschappelijke belangen van de leden behartigt. Het eigen vermogen van de coöperatieve vereniging is bijeengebracht door de leden. De leiding berust bij een gekozen bestuur en een benoemde directie.

Alle ondernemingen krijgen te maken met de omzetbelasting, die wordt geheven als belasting over de toegevoegde waarde (btw). Een onderneming die een verkoop verricht is omzetbelasting verschuldigd over de verkoopopbrengst. Deze belasting zal zij doorberekenen aan de afnemer. Is de afnemer een ondernemer, dan kan die de in rekening gebrachte omzetbelasting terugvorderen van de belastingdienst. De consument 'draagt' de omzetbelasting omdat hij de aan hem in rekening gebrachte belasting niet kan terugvorderen. De omzetbelasting kent een normaal tarief en een laag tarief.

Tussen de vele ondernemingen bestaat een soort 'arbeidsverdeling': de ene onderneming zit in de textielsector, een andere in de bouwnijverheid en een derde maakt bijvoorbeeld deel uit van de zakelijke dienstverlening. Verder geldt in het algemeen dat een individuele onderneming slechts één schakel vormt in het totale proces dat een product doorloopt voordat het bij de consument komt. Deze openvolging van beginproducent naar de uiteindelijke leverancier aan de consument wordt een bedrijfskolom genoemd. Bedrijven die tot dezelfde schakel van een bedrijfskolom behoren, dus hetzelfde productieproces uitvoeren, noemen we een bedrijfstak.

Deze arbeidsverdeling is voortdurend aan veranderingen onderhevig, waarbij er ook sprake kan zijn van samenwerking tussen ondernemingen, in de vorm van fusie, franchising of kartelvorming.

Samenvatting hoofdstuk 2 Bedrijfseconomische vakgebieden en functies

Het vakgebied bedrijfseconomie wordt onderverdeeld in drie onderdelen:

- 1 Financiering houdt zich bezig met de investeringen die door de onderneming verricht dienen te worden en met de manier waarop die investeringen het beste gefinancierd kunnen worden.
- 2 Management accounting betreft de (financiële) rapportage aan de bedrijfsleiding, zodat die verantwoorde beslissingen kan nemen.
- 3 Financial accounting gaat over de externe financiële rapportage aan aandeelhouders, werknemers, kredietverschaffers, financiële pers en andere belanghebbenden. Hiervoor wordt met name het jaarverslag gebruikt.

Tussen management accounting en financial accounting bestaan twee belangrijke verschilpunten.

In de eerste plaats gelden voor financial accounting wettelijke regels, die voorschrijven welke informatie door de onderneming naar buiten gebracht dient te worden. Voor management accounting is dat niet het geval. In de tweede plaats dient bij financial accounting rekening gehouden te worden met het feit dat de leiding van de onderneming wellicht naar buiten toe niet de werkelijke financiële positie weergeeft, maar het winstcijfer flatteert door 'creative accounting'. Voor management accounting geldt dat de bedrijfsleiding voor zichzelf de werkelijke toestand wil weten, dus geen reden heeft om de zaak beter voor te stellen dan hij in werkelijkheid is.

Met bedrijfseconomie gerelateerde vakken zijn:

- boekhouden of bedrijfsadministratie; dit vak houdt zich bezig met het vastleggen van de primaire gegevens, op basis waarvan management accounting en financial accounting verder kunnen werken;
- ondernemingsrecht; dit is van belang voor financiering (rechtsvorm van ondernemingen) en financial accounting (publicatieplicht);
- belastingrecht;
- organisatiekunde;
- commerciële economie.

Een belangrijke bedrijfseconomische functionaris op het gebied van financiering is de treasurer, die zich bezighoudt met het optimale verloop van de geldstromen in de onderneming. De controller is de spil van de management accounting, hij zorgt onder andere voor een goed functionerend budgetteringssysteem. De accountant is actief op het gebied van financial accounting. De interne accountant houdt zich binnen het bedrijf bezig met de controle op de juistheid van vastlegging van financiële feiten; de externe accountant werkt bij een accountantskantoor en voert de voor een bepaalde onderneming wettelijk verplichte jaarrekeningcontrole uit.

Samenvatting hoofdstuk 3 Financiële overzichten

Op een balans wordt weergegeven welke investeringen een bedrijf gedaan heeft (debetzijde) en op welke wijze die investeringen zijn gefinancierd (creditzijde).

De investeringen worden activa genoemd en zijn onder te verdelen in vaste activa (bewijzen langer dan een jaar hun diensten aan de onderneming) en vlottende activa (bewijzen gedurende maximaal een jaar hun diensten aan de onderneming).

Voor wat betreft de wijze van financiering kan een onderscheid gemaakt worden tussen eigen vermogen en vreemd vermogen.

Eigen vermogen is door de eigenaren gedurende onbepaalde tijd ter beschikking gesteld aan de onderneming. De vergoeding die zij ontvangen voor het ter beschikking stellen is de winst. Eigen vermogen is risicodragend vermogen omdat de vergoeding niet vastligt en bovendien krijgen de eigenvermogensverschaffers bij faillissement pas als laatste hun inleg terugbetaald.

Vreemd vermogen is door schuldeisers gedurende een bepaalde tijd ter beschikking gesteld. Hun vergoeding is intrest; aangezien deze van tevoren vastgelegd is en bovendien de vreemdvermogensverschaffers bij faillissement als eerste voor terugbetaling in aanmerking komen, wordt vreemd vermogen risicomijdend vermogen genoemd.

Door het eigen vermogen op twee balansmomenten te vergelijken, kan de winst berekend worden. In principe is de toename van het eigen vermogen de winst; als er echter tussentijds door de eigena(a)r(en) bedragen in de onderneming zijn gebracht (storting(en) of uit de onderneming zijn gehaald (onttrekking(en)) dient daarvoor een correctie te worden gemaakt.

De winst is ook te bepalen door een resultatenrekening op te stellen, die een confrontatie geeft van de opbrengsten en kosten in een periode.

Opbrengsten zijn niet per definitie gelijk aan ontvangsten. De opbrengsten uit hoofde van verkooptransacties worden genomen op het moment dat de onderneming de betreffende prestatie gepleegd heeft, ook al heeft de afnemer nog niet betaald.

Kosten zijn niet per definitie gelijk aan uitgaven. Kosten worden genomen als verbruik van productiemiddelen plaatsvindt, ongeacht of er op dat moment betaling plaatsvindt.

De winst, zoals die blijkt uit balans en resultatenrekening, hoeft niet gelijk te zijn aan de mutatie in de liquide middelen.

Afschrijvingen zijn wel kosten, maar geen uitgave. Door middel van afschrijvingen wordt de aanschafprijs van een productiemiddel verdeeld over de jaren waarin dat productiemiddel prestaties levert.

Mogelijke afschrijvingssystemen:

- Lineaire afschrijving; elk jaar wordt hetzelfde bedrag afgeschreven.
- Degressieve afschrijving; in de beginjaren wordt meer afgeschreven dan in de latere jaren. Dit kan bereikt worden door toepassing van de sum-of-the-years-digitsmethode of de boekwaardemethode.
- Afschrijving op basis van gebruik.

Voorzieningen worden gevormd voor mogelijke toekomstige verplichtingen, waarvan de oorzaak in het boekjaar ligt. Er worden nu al kosten genomen, terwijl er pas in de toekomst (mogelijk) uitgaven gedaan zullen worden.

Samenvatting hoofdstuk 4 Ondernemingsplan

Wie een onderneming start, heeft er baat bij om te beschikken over een doortimmerd ondernemingsplan.

Voor de ondernemer zelf fungeert het plan als checklist en als instrument om de haalbaarheid van zijn onderneming in kaart te brengen. Voor eventuele geldschieters kan het plan een middel zijn om hen over de streep te trekken.

Participatiemaatschappijen zijn gespecialiseerd in de financiering van startende ondernemingen.

Een *business angel* is meestal een oud-ondernemer, die investeert in (pre)starters- en ondernemers in een vroege groeifase van hun bedrijf in de vorm van een lening of aandelen. Naast geld brengt een business angel ook kennis en ervaring in en stelt hij zijn persoonlijke netwerk beschikbaar.

In het ondernemingsplan worden aangegeven:

- de kwalificaties van de startende ondernemer: achtergrond, opleiding, werkervaring;
- markt en marketingmix; te verrichten activiteiten, marketingmix (de vier P's) en marktonderzoek;
- juridische aspecten (rechtsvorm, benodigde vergunningen);
- organisatiestructuur;
- financiën; investeringsplan, financieringsplan, liquiditeitsbegroting, verwachte balans, verwachte resultatenrekening

1

Ondernemingen en hun functie in de economie

Antwoorden open-aanloopvragen

- 1.1** Een productieorganisatie die naar winst streeft.
- 1.2** Het winststreven zal zich meestal richten op de lange termijn, daarvoor is een vertrouwensrelatie met de klanten nodig. Op korte termijn kan de winst wellicht hoger worden door bijvoorbeeld misleidende reclame te maken, maar dat wordt achterwege gelaten als naar de lange termijn wordt gekeken. Bovendien zijn er naast het winststreven ook nog andere doelstellingen, zoals aandacht voor de werkgelegenheid en het milieu.
- 1.3** Effectiviteit is de doeltreffendheid: de mate waarin het gestelde doel wordt bereikt ('doing the right thing'). Efficiency is de doelmatigheid: de mate waarin productiemiddelen worden gebruikt om het doel te bereiken ('doing things right').
Bij effectiviteit gaat het dus om de vraag of het doel wordt bereikt en efficiency heeft betrekking op de kosten die daaraan verbonden zijn.
- 1.4**
- a** Eneco is een onderneming, een naamloze vennootschap waarvan de meerderheid van de aandelen in handen is van Nederlandse gemeenten.
  - b** De brandweer behoort tot de non-profitorganisaties en wordt volledig gesubsidieerd door de overheid.
  - c** De Nederlandse Spoorwegen is een onderneming, een naamloze vennootschap met als enige aandeelhouder de Nederlandse Staat.
  - d** Hogeschool InHolland is een non-profitorganisatie, grotendeels gesubsidieerd door de overheid.
  - e** Het Rode Kruis is een non-profitorganisatie, voor een belangrijk deel gefinancierd met giften.
- 1.5**
- a** Politie: percentage opgeloste misdrijven.
  - b** Reclassering: percentage van de begeleide ex-delinquenten die 'op het rechte pad blijven'.
  - c** Nierstichting: toename percentage genezing nieraandoeningen.
- 1.6**
- a** Horecarama: groothandel.
  - b** Philips: industrie.
  - c** De Bijenkorf: detailhandel.
- 1.7**
- a** Autofabricage: seriemassaproductie.
  - b** Maken van compost: massaproductie.
  - c** Maken van familieschilderijen in opdracht: stukproductie.
- 1.8**
- a** Eigenaar eenmanszaak: inkomstenbelasting box 1 over winst.
  - b** Directeur-groootaandeelhouder bv: vennootschapsbelasting over winst bv, inkomstenbelasting box 1 over loon, inkomstenbelasting box 2 over dividend of verkoopwinst aandelen.
  - c** Particuliere belegger: inkomstenbelasting box 3 over forfaitair rendement.
- 1.9** Lid coöperatie UA (= uitgesloten aansprakelijkheid) en aandeelhouder bv.
- 1.10**
- a** Vrijgesteld van omzetbelasting.
  - b** Nul-tarief.
  - c** Standaardtarief, in Nederland 21%.
  - d** Laag tarief, in Nederland 6%.

1.11	a	Af te dragen btw	21% van $100 \times \text{€ } 600 =$	€ 12.600
		Terug te vorderen btw	21% van $100 \times \text{€ } 550 =$	€ 11.550
				<hr/>
		Per saldo aan belastingdienst te betalen btw		€ 1.050
1.11	b	Verkoopopbrengst fietsen	€ 60.000	
		Inkoopprijs verkochte fietsen	€ 55.000	
			<hr/>	
		Winst	€ 5.000	

- 1.12**
- a** Tuincentrum dat kerstartikelen gaat verkopen: parallelisatie.
  - b** Aanbieder van mobiele telefonie die concurrent overneemt: uitbreiding in zelfde bedrijfstak.
  - c** Postorderbedrijf dat ook bezorgwerkzaamheden gaat uitvoeren: integratie.

1.13 De franchisenemer is in juridisch opzicht een zelfstandige ondernemer. Hij/ zij werkt voor eigen rekening en risico. In economisch opzicht is deze ondernemer ook afhankelijk van de franchisegever (de keten), die het winkelconcept en vaak ook de inkoop en marketing bepaalt. Dat vergt teamwork en is soms lastig voor ambitieuze of eigenwijze ondernemers. Het gaat mis zodra de franchisegever het collectieve winkelconcept onvoldoende bewaakt of individuele ondernemers op eigen houtje veranderingen gaan doorvoeren. Een kiem van conflicten kan ook de 'fee' zijn die iedere ondernemer betaalt en de diensten die de centrale organisatie daarvoor levert.

Antwoorden vraagstukken

V1.4	a	Winst		€ 120.000	
		Af: Ondernemersaftrek		€ 7.280	
				<hr/>	€ 112.720
		Af: Mkb-vrijstelling (14%)		€ 15.781	
				<hr/>	€ 96.939
		Belastbare winst			
		Schijf 1: 36,55%	€ 7.361		
		Schijf 2/3: 40,85%	€ 19.757		
		Schijf 4: 51,95%	€ 14.770		
			<hr/>		
	Totaal			€ 41.888	
	Af: Heffingskortingen				
	Algemene heffingskorting	€ 0			
	Arbeidskorting	€ 122			
		<hr/>		€ 122	
				<hr/>	
	Te betalen inkomstenbelasting			€ 41.766	

b Winst	€120.000	
Salariskosten	€ 96.000	
Belastbare winst bv	€ 24.000	
Vennootschapsbelasting	€ 4.800 (20% × €24.000)	
Inkomstenbelasting: brutosalaris van € 80.000		
Schijf 1: 36,55%	€ 7.361	
Schijf 2/3: 40,85%	€ 19.757	
Schijf 4: 51,95%	€ 5.970	
	<hr/>	
Totaal		€ 33.088
Af: Heffingskortingen		
Algemene heffingskorting	€ 0	
Arbeidskorting	€ 1.562	
	<hr/>	
		€ 1.562
		<hr/>
Inkomstenbelasting		€ 31.526
Totale belasting: €4.800 + €31.526 = €36.526.		

V1.5*Jansen:*

Winsttaandeel 60% van €120.000 =		€ 72.000
Af: Zelfstandigenaftrek		€ 7.280
		<hr/>
		€ 64.720
Af: Winstvrijstelling (14%)		€ 9.061
		<hr/>
Belastbare winst		€ 55.659
Schijf 1: 36,55%	€ 7.361	
Schijf 2/3: 40,85%	€ 14.508	
	<hr/>	
Totaal		€ 21.869
Af: Heffingskortingen		
Algemene heffingskorting	€ 602	
Arbeidskorting	€ 1.850	
	<hr/>	
		€ 2.452
		<hr/>
Te betalen belasting		€ 19.417

Vreisen:

Winsttaandeel 40% van €120.000 =		€ 48.000
Af: Zelfstandigenaftrek		€ 7.280
		<hr/>
		€ 40.720
Af: Winstvrijstelling (14%)		€ 5.701
		<hr/>
Belastbare winst		€ 35.019
Schijf 1: 36,55%	€ 7.361	
Schijf 2/3: 40,85%	€ 6.077	
	<hr/>	
Totaal		€ 13.438

Af: Heffingskortingen		
Algemene heffingskorting	€ 1.569	
Arbeidskorting	€ 2.714	
		€ 4.283
Te betalen belasting		€ 9.155

Het feit dat een gedeelte van de winst gereserveerd gaat worden, is fiscaal niet relevant. Ondernemers die onder de inkomstenbelasting vallen worden belast op basis van de gemaakte winst, niet op basis van de uitgekeerde winst.

V1.6*Vennootschapsbelasting*

Winst bv		€ 130.000
Brutosalaris	€ 50.000	
Werkgeverspremies sociale verzekeringen	€ 10.000	
Kosten van arbeid		€ 60.000
Belastbare winst bv		€ 70.000

Te betalen vennootschapsbelasting: 20% van €70.000 = €14.000

Inkomstenbelasting

Box 1: Brutosalaris €50.000

Schijf 1: 36,55%	€ 7.361
Schijf 2: 40,85%	€12.196

Totaal		€ 19.557
Box 2: Dividend €15.000		
25% van €15.000 =		€ 3.750
Totaal		€ 23.307

Af: Heffingskortingen		
Algemene heffingskorting	€ 867	
Arbeidskorting	€ 2.642	
		€ 3.509

Te betalen inkomstenbelasting € 19.798

Totale belastingheffing €14.000 + €19.798 = €33.798

V1.8

Online verricht belaste prestaties; over de verkopen is omzetbelasting verschuldigd en over de inkoop kan de in rekening gebrachte omzetbelasting worden teruggevorderd.

Te betalen omzetbelasting uit hoofde van verkopen:

• In Nederland: 21% van 200 × €500 =	€ 21.000
• Naar België: Het 0%-tarief is van toepassing	-
	€ 21.000

Terug te vorderen omzetbelasting uit hoofde van
inkopen:

• 21% van $280 \times \text{€}400 =$ € 23.520

Per saldo van de belastingdienst terug te ontvangen € 2.520

De computers die naar België verkocht zijn, worden in België belast met omzetbelasting.

Huisarts Van Swieten verricht vrijgestelde prestaties; hij is over de door hem verleende diensten geen omzetbelasting verschuldigd, maar kan de omzetbelasting die aan hem doorberekend wordt niet terugvorderen. Van de aannemer zal Van Swieten een rekening krijgen van €24.200 (€20.000 + €4.200 omzetbelasting). De €4.200 omzetbelasting kan hij niet terugvorderen van de belastingdienst.